

H A N G Y A

Lehet, vagy nem lehet?!

Szövetkezeteink életében — egyen-egyen és összesen is — a lét, vagy nem lét, a haladás, vagy maradás, a gyarapodás, vagy nyomoruságos tengődés feltétele a megfelelő alaptőke és a helyes irányú vezetés. Ott, ahol akár az egyik, akár a másik feltétel hiányzik, a szövetkezet nem képes megfelelni kellő mértékben hivatásának. *Ott, ahol ezt tétlenül nézik a vezetők, a tagok, igenis ott valószínűs bünt követnek el szövetkezetünk, népük és önmaguk iránt. Mehet ez így tovább, szabad hogy tétlenül nézzék a szövetkezet vezetői és tagjai szövetkezetük sorvadását?!*

A szövetkezeti kérdésekkel foglalkozó lapjaink hasábjain már többször volt szó arról, hogy mit kellene tenni a gyengébb szövetkezetek hogy talpraállhassanak, hogy megmozdulva hivatásuknak megfelelőhessenek, hogy *ne legyenek olyanok, mintha guzsba lennének kötve. Mert, higgyék meg, ez nagyon szomorú látvány!!* Aztán mit látunk a sok szép és jó tanács után? Azt, hogy éppen azok a szövetkezetek nem fogadják meg a jó tanácsokat, melyek éppen a leginkább kellett volna kövessék, éppen azok nem tesznek semmit szövetkezetük előhaladása érdekében, amelyeknek a legtöbbet kellene cselekednie.

De, mégis tellegnek. Igen gyakori eset, mikor a tagok nem hasznos, hanem ártalmas szolgálatot tesznek szövetkezetükkel szemben. Szidják a szövetkezetet, hogy drágán árusítja a portékát és hogy nem ad hitelt a végtelenségig. Mi látszik ebből? Az, hogy nem kell a szövetkezet ellenségeit máshol, csak a tagok között keresni! A legtöbb esetben a tagok a hibásak, akik között akadnak, kik a meg nem értés és valljuk meg, — kisebb nagyobb mértékű — rosszakarattal önmagukba és másokba is, érthetetlen ellenszenvet támasztanak a szövetkezet iránt. Akik a szövetkezetet a boltos, vagy valamelyik más vezető helytelen cselekményén, vagy rosszul értelmezett szavain át fogják fel. Mindenhol akadnak különcök, piszkálódók, rosszakaratu emberek, akikről a gyengébb akaratu, más szemével látó, más szájával szóló emberek azt hiszik, hogy azok mondják az igazat és helyest, akik piszkálódnak s a rosszat már eleve elfogadják és elhiszik.

A vezetők?

A vezetők igen ritka esetben felveszik a küzdelmet. A legtöbbször megcsömörölenek a méltatlan és hihetetlen ráfogásoktól s ott hagyják a szövetkezetet, vagy kedvetlenül, állandóan csökkenő munkakedvvel folytatják a munkát. Így lesz urrá a nemtörődömség, a bánom is én! Aztán ki adja meg az árát mind-ezeknek, kinek megy ez mind a kárára? *A tagok, a jalu, mindenki, a jók éppen úgy, mint a rosszak.* Kérdem hát jól van ez így?? Elnézhetjük tovább is, hogy szövetkezeteink jó nagy része csak tengődik, hát nézhetik ezt a tagok tovább ott, ahol gyenge a szövetkezet, *ahol egy év alatt van akkora forgalom, mint amekkora egy hónap alatt kellene legyen? Hát odasülyedtünk már, hogy a nemes, a szép, a jó nem lelkesít, már a jövőnkkel sem akarunk törődni? Ezt nem tudom hinni, ez nem lehet!*

Szövetkezeti bajtársak! Ha érezni, látni akarjátok a szövetkezetetek áldásos működését, annak óriási előnyeit, *akkor működtessétek jól azt, Töletek függ, orvosoljátok a bajokat!* Csak néhány igazán lelkes ember kell, kik tudják meggyőzni az elégedetlenkedőket, *csak azt ériék el, hogy ne ráncolt homlokkal beszéljenek a szövetkezetéről, hanem aggodó féltéssel! Igen! csak azt, hogy a szövetkezet az övék, a tagoké-i, az a tagok gyermeke s amint gondozzuk fiatal korában, úgy vesszük hasznát megerősödése után.*

Hát vajjon lehet, hát vajjon megerhetné minden falu, hogy szövetkezete jó legyen, a gyenge megerősödjön? Mintha hallanám kérdéseiteket? Nos, hát, igen! *Lehet! Meg is fog erősödni minden gyenge szövetkezet olyan gyorsan, amilyen lelkesedéssel és odaadással siettek segítségére.* Amilyen rövid idő alatt megerítitek egymást! Hála Istennek, sok példát tudnék említeni, mikor az egyetértésnek nagyszerű eredményei lettek. Csak kitarítás; akarás, *cselekvés kell!!* Aztán élni, gyarapodni, virágozni fog szövetkezetetek, minek áldásait ti fogjátok élvezni tagok, falu népe, mind, mind!!

Gyűljetek hát össze, mielőbb, cselekedjétek egyakarattal, a ti javatokra és boldogságotokra.!!

Imreh Zsigmond.

Szövetkezeti hírek.

A tőkegyűjtő bizottságok megalakítása. A beérkezett jelentésekből örömmel közöljük, hogy központunk felhívása alapján a tőkegyűjtő propaganda bizottságot mind több és több szövetkezetünknel alakítják meg. Legutóbb a *magyarlápósi* szövetkezet igazgatósága foglalkozott a tőkegyűjtés fontos kérdésével és annak vezetésére a bizottság tagjaiul megválasztotta *Csiszér Lajos* ig. elnököt, *Szász András* ügyvezető al-elnököt, s *Székely Pál* ig. tagot, kik propaganda működésüket azonnal megkezdték. Hasonló jelentés érkezett a *magyarsárosi* szövetkezetétől, a hol az igazgatóság *Varga Andor* elnököt, *Por-mea Vasilie*, *Bandi József*, *Tanese Nicolae*, *Kolozsvári József*, és *Balázs János a Mihályé* szövetkezeti tagokat küldte ki a tőkegyűjtő bizottságba. Mindkét bizottság munkája elé a legnagyobb várakozással nézünk és az elért eredményt kö-zölni fogjuk.

Tőkegyűjtés Székelyderzsén. A szövetkezet vezetőségének értesítése szerint a tőkegyűjtés üzletrészjegyzések által befejezést nyert, melynek eredményeként 111 tag összesen 1098 új üzletrészt jegyzett 5490 Leu értékben. Az ez alkalommal lezárt tőkegyűjtést reméljük, a buza jegyzés alkalmával hasonló mérvű áldozatkészség fogja követni.

A magyarországi szövetkezeti mozgalom fejlődése. Nem régiben jelent meg a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének kimutatása a Magyarországon 1923. évben működő szövetkezetekről, melyből meglepő fejlődését láthatjuk a magyarországi szövetkezeti mozgalomnak. A háboru után Magyarország területén maradt 2500 szövetkezet az utóbbi pár év alatt 4500-ra szaporodot fel, melyek közül hitelszövetkezet 2052, fogyasztási szövetkezet 2085, beszerző, termelő- és értékesítő szövetkezetek csoportjában 138 háziipari termelő szövetkezet, 126 gyümölcsértékesítő és szesz-főző, 105 tejszövetkezet, 39 házépítő és 44 különféle hasonló rendeltetésű önálló szövetkezet van összefoglalva, akkor azt is láthatjuk, hogy ma már Magyarországon jóformán minden lényegesebb ágazatban meglehetősen el vannak terjedve a szövetkezetek.

20 éves jubileum Csíttzentivánon. A csíttzentiváni szövetkezet

folyó hó 18-án ünnepelte meg fennállásának 20-ik évét, mely alkalomból szép ünnepség keretében áldoztak a község gazdanépe lelkében, mély gyökeret vert szövetkezeti szellemnek. — A jubileumi ünnepség a tagok teljes részvétele mellett igen emelkedett szövetkezeti hangulatban folyt le, amit különösen az elnök ünnepi beszédében elhangzott gyönyörű gondolatok a szövetkezés céljáról, a keresztényi feladatok és a szövetkezeti gondolat egymás mellett haladásáról és egymás kiegészítéséről tettek azzá. Az ünnepség programja szerint *Bodoni Kálmán* ref. tanító zsoldáréneke nyitotta meg a jubileumi ünnepélyt. Azt követőleg *Nagy István* ref. lelkes mondott magas szárnyalású imát, kérve Isten áldását a jó akaratú emberek egymást támogató szövetkezésére. Az ünnepi beszédet *Puskás Sándor* szövetkezeti elnök tartotta, ki mint a szövetkezeti alapítása óta vezető tagja, szívvel-lélekkel összeforrt a szövetkezeti mozgalommal és intézménnyel s beszédében kegyelettel emlékezett meg a szövetkezet elhunyt alapítójáról és derék vezetőiről és a dicső múlt példáján további cselekedetekre és összetartásra buzdította a tagokat. *Bodoni Kálmán* szóló éneke után *Dr. Harmath János* központi igazgató, ki a központ képviselőjében jelent meg a jubileumi ünnepségen, — tartott meggyőző beszédet a szövetkezés jövőbeni nagy feladatairól, amit a tagok igen lelkes megértéssel fogadtak. — Az ünnepséget zsoldár énekek fejezték be, miután egy szép szövetkezeti ünnepség gazdag emlékeivel távoztak a tagok.

1925. évi Hangya naptár.

A szövetkezet népszerűtése a szövetkezeti céloknak, feladatoknak ismertetése a tagok között az egyedüli út a szövetkezeti élet általánosítására, szövetkezeti, anyagi és erkölcsi erőforrásaink gyarapítására.

Ezt a célt a tagok között változatos és képekben gazdag tartalmával a „Hangya” naptár igen eredményesen szolgálja és kitartóan, mert egész éven át a tag és családja kezén forog.

Az önköltségi árra való tekintettel, központunk csak az előjegyzett rendeléseknek megfelelő mennyiségű naptárt készíthet. Kérjük ennél fogva az előjegyztetést július hó 1-ig eszközölni, mert a naptárnak az őszi vásárok előtt készen kell lennie és a nyomdának legalább hat héttel előbb át kell adjuk naptárrendelésünket és az anyagot.

Szövetkezeti kartársainkat, munkatársainkat és ügybarátainkat azon kéréssel keressük fel, sziveskedjenek szövetkezeti, gazdasági vallási, kulturális, szépirodalmi tartalmu cikkekkel a naptárt még értékebbé tenni és e cikkeket a Hangya naptár szerkeztősége Nagyenyed címére minél nagyobb számban beküldeni, a szövetkezeti, vagy gazdasági életből fényképeket készíttetni és gyűjteni a naptár

számára. A szövetkezet üzletének, vezetőségének, vagy régi derék ügyvezetőjének, boltosának fényképei, népviseletek, házi ipar köréből készült felvételek mind igen alkalmas ismeretgyarapító anyagot szolgáltatnak.

A központ közleményei.

Áruosztályunk felhívja már idejekorán a szövetkezetek figyelmét a következő befőzési szezon legkeresettebb idénycikkeire:

**Befőttes, ugorkás és izes üvegek
Lantorna papír**

Befőttkötöző zsinog.

Ezen cikkek valamennyi raktárunknál beszerezhetők lesznek, tehát a szövetkezeteknek módjában fog állani a tagoknak ily irányu szükségletét is a Hangya útján igen előnyösen kielégíteniök.

1/a Mayunga raffia, valamint legjobb minőségű 98—99%-os rézgalic a legelőnyösebb napi árak mellett a „HANGYA”-nál kapható. :: ::

A „Hangya kaszák”-ra, valamint a raktárainkba ez évben bevezeteni kívánt olcsóbb, de szintén prima minőségű **Órangyal jegyű kaszák**-ra szintén felhívjuk szövetkezeteink figyelmét.

A Hangya kaszák kiváló minőségéért garanciát vállalunk, azok feltétlenül gazdánépünk legnagyobb elismerését fogják kivívni.

Eladó 1 darab Első Magyar Gazdasági Gépgyár gyártmányu 14□² méter tüzfelületű teljesen üzemképes állapotban levő gőzlokomobil. — 1 darab teljesen kijavított Hoffher és Schrantz gyártmányu **lőherefejtő.** — 1 darab **marha mázsa 1000 kg. hordképességgel** teljesen jó állapotban, hitelesítve. — Értekezni lehet a marosvásárhelyi Hangya tranzitónál.

Tájékoztatás

Udvarhelymegyei szövetkezeteink részére a szesz és szeszese italok után törvényellenesen kirótt községi illeték tárgyában.

Több udvarhelymegyei szövetkezetünk részére annak idején központunk fellebbezést készített a községi képviselőknek azon törvényellenes határozatai ellen, amelyekkel a szesz és szeszese italok után községi pótdadót vetettek ki a szövetkezetekre.

Szekelyderzsi szövetkezetünknek ily felebbezése folytán most *Udvarhely vármegye prefectusa* a folyó évi április hó 17-én kelt 671 számú végzésével kimondta, hogy *Szekelyderzs község képviselőtestületének azon határozata, amellyel a községben elfogyasztott szeszese italok után és pedig: 1 liter szesz után 5 Leu, 1 liter bor, vagy sör után 1 Leu és 1 liter pálinka után 3 Leu községi pótdadót vetett ki, megsemmisíteti, miután a községi*

pótdadók és illetékekről szóló törvényben ily adónem nincs felvéve.

Központunk felhívja udvarhelymegyei szövetkezetink figyelmét a szesz és szeszese italok községi pótdadjának ügyében hozott fenti határozatra és felkéri a szövetkezeti ügyvezető urakat, hogy amennyiben ily községi pótdadó címen a községi pénztárba már befizetéseket eszközöltek volna, a befizetett összegnek a községi előljárárság által leendő visszafizetését Udvarhely vármegye Prefectusának fenti határozatára való hivatkozással szorgalmazzzák. Amennyiben az e címen jogtalanul bevételezett összeget a községi előljárárság a szövetkezetnek visszafizetni nem volna hajlandó, úgy sziveskedjenek a szövetkezeti ügyvezető urak ezt központunkkal

1. a befizetési kelet (év, hó, nap),
2. a befizetett összeg és
3. a visszafizetés megtagadása, indokainak megjelölése mellett a további lépések megtétele végett sürgősen közölni.

Amennyiben a szövetkezetre nézve illetékes községi előljárárság a szesz és szeszese italok pótdadója címen a szövetkezet a befizetést a Prefectus Ur fenti határozatára való hivatkozással tagadja még s az esetet azonnal közölje részletesen központunkkal.

HIRDETÉSEK.

Mezősámsondi fogyt. és érték. szövetkezet 1924. június hó 1-én délután 3 órakor a szövetkezet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1924. év június hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Az alapszabályok 21., 24., 31. és 36/e. §-ának módosítása. 2. Netaláni indítványok. Kelt, Mezősámsond 1924. év máj. 20. *Az igazgatóság.*

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. sz.

Alap ökéje: 20.000.000

Tartalék tőke: 19.000.000

3303

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát”
a gazdák körében!

A „Hangya” című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

„HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

Az E. O. E. Iltára.